

DIE BURGER DINSDAG 13 FEBRUARIE 2018

Nederlands en Afrikaans: Nu of nooit ...

Terloops

Guido van den Berg

Nederlands en Afrikaans zijn twee verschillende talen. Maar toch ook weer niet helemaal, want het Nederlands en het Afrikaans hebben meer overeenkomsten met elkaar dan – bijvoorbeeld – het Mandarijn en het Portugees, om maar eens wat te noemen.

Hoe makkelijk is het voor een Nederlander of Vlaming om Afrikaans te lezen, en omgekeerd, voor een Afrikaanssprekende Zuid-Afrikaan Nederlands? Lezen gaat makkelijk, maar ik haast me om er aan toe te voegen dat de lezer waar het om gaat dan wel een redelijke opleiding moet hebben genoten.

Om maar met de deur in huis te vallen: Een lezer van *Die Burger* kan met een klein beetje moeite heel goed een artikel in een Nederlandse krant als *Trouw* of de Vlaamse krant *De Standaard* lezen. En omgekeerd.

Over de taalbanden tussen het Nederlands en Afrikaans zijn bibliotheken vol geschreven. Er zijn mensen die de taalbanden liefhebben en er zijn mensen die het onverschillig laat, of erger (“Wat neuk ons met die Hollanders?”).

De schrijver van dit artikel behoort tot de liefhebbers en broedde al langer op het idee dat er meer gedaan zou kunnen worden.

In het verleden zijn er wel eens kleine initiatieven geweest, zoals de “uitruilpaginas” tussen *Die Burger* en het *Trouw* in het begin van de jaren 60 in de vorige eeuw. Dat kleine experiment duurde

niet lang en dat had alles te maken met de apartheid. De verhouding tussen Nederland en Zuid-Afrika verslechterde in rap tempo: Zuid-Afrika zuchtte onder de apartheid en Nederland veroordeelde die apartheid terecht, maar dat had ook met een superioriteitsgevoel te maken. Maar er was nog een probleem: Het Afrikaans werd als de taal van de apartheid gezien.

Geen Nederlander die het Duits nog met Hitler associeert of het Russisch met de goelags van Stalin. Maar de associatie “Afrikaans” en “apartheid” is en was een hardnekkig vooroordeel in Nederland en gelukkig is dat vooroordeel minder geworden na 1994, maar het zou wel sneller kunnen.

In Oktober 2015 kwamen in Hoofddorp, Nederland, een aantal mensen bijeen om het idee van een webwerf met het Nederlands en

Afrikaans als lingua franca te bespreken. Deelnemers waren Ingrid Glorie, hoofdredacteur *Maandblad Zuid-Afrika*, Axel Buyse, algemeen afgevaardigde van de Vlaamse regering in Nederland, en Bun Booyens, toenmalig redakteur van *Die Burger*.

Na enige discussie was men het al snel eens: Ja, het Afrikaans en Nederlands kan als lingua franca gebruikt worden, op voorwaarde dat het dan om schriftelijk en digitaal verkeer gaat. Want spreken, prima, maar soms gaat dit te snel, te vinnig of er zijn woorden die niet begrepen worden. “Valse vrienden” heet dat in jargon, bijvoorbeeld het woord redacteur: in Nederland zijn er zeer velen van, want verslaggever of journalist.

En in het Afrikaans bestaat er nu juist verschil tussen verslaggevers en joernaliste en redakteur:

die laatste heet in het Nederlands hoofdredacteur.

Terug naar de praktijk.

Na de bijeenkomst in Hoofddorp volgden vele gesprekken en vooral werd er gelobbied, want er was geld nodig, veel geld. Na verloop van tijd schoof ook Etiënne van Heerden, schrijver en mede-eigenaar van LitNet aan.

Besloten werd dat onder de technische vlag van LitNet een nieuwe, onafhankelijke website gebouwd zou worden die aantrekkelijk zou zijn voor geïnteresseerden in taal, cultuur, reizen, politiek en geschiedenis. Op 24 Januari van dit jaar was het zo ver en werd www.voertaal.nu gelanceerd.

Een website waar de voertaal Afrikaans of Nederlands is: gewoon voor iedereen.

■ **Van den Berg is directeur van Zuid-Afrikahuis in Amsterdam.**